

DÉLSOMOGY

Függetlenségi és 48-as párti politikai lap. Megjelenik Vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 korona. — Fél évre 4 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
— Egyes példány ára 20 fillér. —

Felelős szerkesztő:

BARVÁRTH GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Igmándy-utca 60 szám.

Kéziratot vissza nem adunk.
— Nyílt-tér garmond sora 40 fillér. —

Az új korszak kezdetén.

Írta: **Dr. Szabó István.**

Vajjon józanódik-e már a lerészegített magyar? Látja-e mit cselekedett hazája függetlensége ellen? A tisztelt honatyák, Suttyonberkiek és vékony pénzű fejbolintó Bálintok gondolkoznak-e, hogy miért is viseltetett irányukban oly nagy szeretettel és bizalommal a nemzet, hogy ily rendkívüli számban választotta meg őket? Talán érdemeik vannak a multban? Vagy oly gazdag már az ország, hogy akárcire rábizhatja vagyonát, életét?

Ne keressük, nem érdemes velük foglalkozni. Khuen ur szerencsés ember, a nemzet munkásai megtöltötték császári parlamentjét, az ő gondja, hogy mivel fogja megtölteni ezeknek üres fejét és zsebjét.

Nekünk az ellenzékhez volna néhány szavunk, ahoz az ellenzékhez, melyről Kossuth Ferenc megállapította, hogy elülről kell kezdenie a munkát. Elülről, egy megvert hadsereggel. Hogy nehezebb lesz sikert elérni mint 4 év előtt, mikor a függetlenségi párt többségben volt, ez magától értetődik, de nincs kizárva a győzelem lehetősége, ha az erőket egyesítik, ha a célpontban megállapodnak, mely célponttól semmi más kérdés, semmiféle formula vagy paktum által magukat eltereltetni nem engedik, ha nem — mint ellenségei hirdetik — ma a bank, holnap pedig már a választói jog dominálja programjukat.

A labancoknak azt a hülye kurjantását, hogy a függetlenségi párt maga se tudja mit akar, a leghatározottabb cselekvéssel kell megcáfolni. A betérjesztendő javaslatok mindegyike elég fontos arra, hogy tárgyalásakor a kormány osztrák politikája méltó elbánásban részesüljön, s a vigyorgó osztrák

rákok is megismerkedjenek a magyar ellenzék öklével a jogos és elkerülhetetlen önvédelmi harcban.

De viselkedjék az ellenzék gyávan vagy nagylelkűen minden egyéb kérdésben, az egy bankügyben szó se legyen a meghátrálásról, az alkudozásról. Ez ma becsület, alkotmány és életkérdés, az osztráknak pedig egyedüli Akhilles sarka, melyen megsebezhető és megölhető. Ez az a célpont, mely körül minden jóra való magyar embernek sorakoznia, melynek elérésére közös erővel törekedni kell, s amelyért a 48-asoknak, tartozzanak akár Kossuth akár Justh pártjához, csak győzni vagy meghalni lehet.

Ne csüggyessen el senkit az az árnyékrém, hogy a császár nem engedi az önálló nemzeti bankot fölláttani. Persze, hogy nem engedi, ha elhiszszük, hogy joga van neki ezt meg nem engedni, s ha a nemzet képviselői önként melléje szegődnek annak a tévhitnek, hogy ezt törvény és királyi eskü ellenére megakadályozni lehet.

Csak hogy nem így áll ám a dolog. A nemzetnek az önálló gazdasági berendezkedéshez való föltétlen jogát a 67-iki kiegyezésben már Deák Ferenc kikötötte, azóta e jog a kvóta fölemelésével külön is meg lett vásárolva. Az 1899. XXVII. trvc. pedig újlag, minden félreértés kizárásával kimondja, hogy a közös bank szabadalma csak akkor hosszabbítható meg, ha Magyarország az önálló bank fölláttása tekintetében megillető, kölcsönösen elismert jogát a szabadalom lejáratá idején igénybe nem venné.

Hogy a nemzet, ezen uralkodói esküvel is szentesített jogát érvényesíteni szándékozott és szándékozik, ezt

a képviselők nagy többsége a mult országgyűlés törvénytelen elnapolása előtt határozottan kinyilatkoztatta. Nem következett be tehát az az eset, amikor a közös bank szabadalma meghosszabbítható lenne. De minthogy a nemzeti bank fölláttása az osztrák uzsorások felett a lélekharang kongását, a 44 évig tétlenül tobzódó 67-esekre az örök megbélyegezést jelentette volna, mi természetesebb, mint hogy Popovicsok, Wekerlek, osztrákok és gyászmagyarok összeesküdtek s a császárnak terveket és módokat ajánlgattak arra, mikép lesz lehetséges, esküszegés nélkül, a nemzetet a létfentartását biztosító gazdasági függetlenségétől tovább is megfosztani, s az osztrák kapzsiság prédájául leláncolni. Precedensért nem kellett a szomszédba menni, mert eddig még mindig sikerült az esküszegés ódiáját elhárítani, valahányszor a nemzet jogai az uralkodót a végső pontig szorították. Tisza Pista volt az első mentő, ki megmagyarázta ő felségének, hogy ex-lexben is el lehet napolni a házat, mert a költségvetés megszavazásának ideje mindig a következő évre szól, mint a sanda korcsmáros, aki holnap mindig ingyen méri a bort, ma azonban csak pénzért. Mikor ujoncok nem lettek megszavazva, ismét ennek az urnak a fekete okulája födőzte fel azt a törvényt, hogy háborus időben ujoncok helyett a póttartalékosok is behívhatók, sőt minekutána abban az időben mind az öt világrészben békejárvány uralkodott, azt is megállapította, hogy elég, ha a tengerek és tüzhányó hegyek háborognak. Mikor pedig a póttartalékosok szabadságolása is elérkezett, akkor a tisztelt koalíció hártotta el azt a veszedelmet, hogy erőszakkal ujoncozzanak.

Ma ismét ott vagyunk, hogy a nemzetnek háromszorosan biztosított törvényes joga sikkasztassék esetleg odáztassék el örök időkre. Az uralko-

Tulhalmozott raktár folytán

Delainek, zefirek, batisztok, kartonok, és az összes nyári cikkek mélyen leszállított áron kiadásra kerülnek.

Maradékok félárban!

Napernyők bevásárlási áron alul!
DEUTSCH DÁVID FIA divatházában Szigetvár.

dó újból abba a dilemmába került, hogy vagy megadja a magyar nemzetnek az önmáló bankot, s ekkor megfosztja dédelgetett osztrákjait a jogtalan üzso rahaszontól, vagy megtagadja, s ekkor ellentéibe kerül az általa szentesített törvényekkel és esküjével. Ferencz József azonban nem az az ember, aki esküjét megszegi. Ezt se nem teszi, se nem meri. Tudhatná ezt a munkapárt is, ha nem volna annyira önérdék-hajászó, talpnyaló és lúta. Nem szegi meg, mert nem csak azt tudja, hogy uralkodónak ez erkölcsi lehetetlenség, de mint hithű katolikus 80 éves öreg ember azt is szentül hiszi, hogy tetteiért a mindenható Isten előtt kell felelnie. Talán a történelem ítéletére is ad valamit s az se lehet közönbős elötte, hogy felállítja e lovas szobrát a nemzet a koronázási domb helyén? Amire csak akkor számíthat, ha legalább látszólag mint alkotmányos király fejezi be uralkodói pályáját.

Hogy tehát az osztrák érdekek is meg legyenek védve, s a császár is ki legyen a dilemmából szabadítva, erre való volt a választás, ezért kellett 30 millió judáspénzen olyan züllött alakokat képviselőül választani, kik elég tág lelkiismerettel bírnak arra, hogy a mult országgyűlés hazafias többségének határozatában megnyilatkozott igazai nemzeti akaratot meghamisítsák, e szegény hazára a legsúlyosabb terheket rakják, s a nemzet jogait pedig a császári kegy és a saját érdekeiknek feláldozzák.

Erre csak az a válasza lehet a hazafias ellenzéknek, hogy a közös bank szabadalmának meghosszabbítását meg nem szavazzák, sőt annak az osztrák pénz és katonasággal összetört munkapárt által való meghosszabbítását is minden kigondolható eszközzel megakadályozzák. Ha megmutatják,

hogy most az egyszer nem vezet sikerre az az örökös osztrák csalafintaság: addig huzni halasztani az időt amíg minden terminus lejár, amikor egy mindenre kapható kormány és megvesztegetett parlament segélyével a kényszerhelyzetbe jutott nemzetre ráoktroálják a legkárosabb szerződéseket. Itt az ideje, hogy a rablók: ak körmére üssünk. Ha a császár nincs abban a helyzetben, hogy a nemzeti bank azonnali föllállítására vonatkozó törvényt szentesítse, a nemzet pedig ne legyen abban a helyzetben, hogy a közös bank szabadalmát meghosszabbítsa. Nézzünk farkas szemet. Ki bírja tovább? Hogy a dinasztianak és az osztrákoknak több kára lesz belőle, mint nekünk, ezt ők tudják legjobban.

Mikor 1867-ben Deák Ferenc a kiegyezést megcsinálta, egy udvari főméltóságos ur így gratulált neki: Bizony nagy szerencse kedves Deák, hogy önök a böles mérséklet terén maradtak, s így egy nagy katasztrófától mentették meg a közös birodalmat.

Deák Ferenc kíváncsian kérdezi a főúrtól: Szabad tudnom, mi lett volna az a nagy katasztrófa?

Az lett volna; mondja az osztrák „*hogy ha a magyarok nem engednek, hát az osztrákoknak kellett volna engedniök.*“

No hát jegyezze meg magának minden fia e hazának, hogy a bankkérdésben hasonló helyzettel állunk szemben. Ha a magyarok nem engednek, engedni fognak az osztrákok, kikre sokkal több kar vár, mint reánk. A külföldi pénzpiac is rájuk fog nehezedni, amely nem lesz hajlandó egy törvényes szabadalommal nem bíró osztrák részvénytársulattal hitelműveletekbe bocsátkozni, a legutolsó francia szatócs sem fogja kibocsátandó bankjegyeit elismerni, s aranyait is csak

anyagértékben fogják elfogadni. A parlamenti jóváhagyást épen ez okból se császári se kormányi rendelet nem pótolhatja. — S az osztráknak így nem marad más választása, mint, vagy elismerni jogunkat, vagy elpusztulni. — Hogy nem az utóbbit fogja választani, erre elég biztosíték az ő elődsdi természete.

Hazafiak! Nagy erő, hatalmas fegyver van kezetekben. Biztos a győzelem. Ne szavazzátok meg a közösbank szabadalmát!

Az első közgyűlés az új városházán.

A városbíró megnyitó beszéde.

Érdekes interpellációk.

Szigetvár képviselőtestülete f. hó 23-án d. u. 3 órakor tartotta első rendkívüli közgyűlését az újonnan épült székház tanács-termében Walde Lajos bíró elnöklete alatt. Az einöki emelvényen a bírótól jobbra Vargha Sándor főjegyző, balra pedig Fejes József adóügyi jegyző előadók foglaltak helyet.

Pontban 3 órakor szörlásra emelkedett Walde Lajos városbíró s a meghatottságtól kissé remegő hangon mondta el az alábbi ünnepi megnyitó beszédét:

Tisztelt képviselő testület!

Midőn városunk közönségének nemes áldozatkészsége folytán, székházunk immár rendeltetésének átadatott és e terem is mely az önkormányzati jog gyakorlásakor méltó keretül szolgál, az első közgyűlés megtartására alkalmassá vált, ezen alkalomból az előjáróság nevében napirenden kívül üdvözlöm önöket uraim, mint e díszes épület létrehozóit.

A székház áll és fennen hirdeti, mint az utóbbi idők egyéb alkotásai is, hogy a képviselőtestület a város érdekeit szíven

„A közönséges ember.“

(Kritika.)

Mindent úgy ahogyan megtörtént és mindenki úgy amilyen. Az a szindarab, ez a színész.

Mindent úgy ahogyan megtörtént. Miért? Hiszen a szindarabban össze lehet halmozni olyan eseményeket is amelyek soha meg nem történtek. Igaz, lehet. Sok mindent lehet és szabad. A szindarabban is lehet összehordani soha meg nem történt eseményeket, de soha sem szabad olyanokat, amelyek meg nem történhetnének.

A színpadnak mindig az élet bélyegét kell magán hordania. Ha ez a bélyeg nincs meg, akkor a színpad nem színpad, hanem csak deszka tákolmány. Épen olyan tákolmány

mint akár egy láda, akár egy pad és épen úgy nem érdekel bennünket, mint nem érdekel a láda vagy a pad.

Az élet bélyegét pedig nemesak a színpadi technikának több kevesebb ügyességgel kihasznált titkai adják meg. Hiszen tagadhatatlan ezek is nagyban hozzájárulnak a hűség, a valóság illuziójának a felkeltéséhez. Kell még ott másnak is lennie. Kell ott még szindarabnak is lenni, amely magából az életből egy darab. Levélkötetett vagy felöltötötetett élet a szindarab. Ha félig van levélkötetve, vagy félig van felöltötötve — vagyis ha pongyolában van — akkor nem élet, akkor nem szindarab, hanem valami más, aminek biz isten nem tudom a nevét.

Mindenkit úgy, amilyen. Ez a szindarab hatásának a legelső és elengedhetetlen kelléke. Első és a legnehezebb. Ez nem a

rendező, ez nem az író dolga és művészete — bár mindakettőnek van nagy része benne — ez a művészet azé, elvitázhatalanul azé, aki a szerepet kreálja.

Mindenkit úgy amilyen. Az író is tévedhet, a rendező is tévedhet — a játszónak azonban, ha szabad így kifejezni, nem szabad tévedni. Mert ha az író téved, kijavíthatja a rendező, ha a rendező téved, kijavíthatja a játszó. De mi lesz ha a játszó téved? Kijavíthatja-e azt valaki? Igen kijavíthatja. Van egy fórum, amely mindent kijavíthat jobbra vagy rosszabbra: a néző közönség. Jaj annak a szereplőnek, akinek a hibája — ha észre veszik — a közönség jóakaró javítására szorul.

Hiszen áldott jó a publikum mindenfelé. Javit még ott is ahol nem kellene, hibát talál még ott is, ahol még a hozzáértő

Legujabb magyar találmány!

Denton egyesíti a fogkefét fogport és szájrízet
Denton igen kényelmes és minden fertőzést kizár.

Denton

Halál a fogkefének.

30 darab dobozonként csomagolva egy havi használatra — 70 fillérbe kerül.

Kapható mindenütt, valamint a feltalálónál:

Szépkázy és Társa cégnél Trencsén-Teptícen.

viseli, a rendelkezése alatt álló közvagyonnak nem csak megőrzésére de gyarapítására is képes.

Szeressék is uraim ezt a várost mely csak nem mindnyájunk szülővárosa, melyhez benünket annyi eltéphetlen kötelek fűz, mert higgyék meg ha valaha, úgy napjainkban van legjobban arra szüksége. A reája utalt állami és egyéb feladatok ugyszólván a lakosság egész teljesítő képességét igénybe veszik, holott a fokozódó életszükségletek, kedvezőtlen kereseti viszonyok, az élelmi cikkek folytonos drágulása a lét fentartást már amugy is rendkívül megnehezítették.

Éppen azért legyen e ház nevének megfelelően valójában városháza, otthont a nép és közügyek szeretete leljen benne induljon ki e helyről minden a mi hasznos és jó, főleg pedig önök uraim szenteljek tudásukat és ismereteiket a jövőben is a város egyetemének, a mi eddig is a háztartás rendjét és az elért sikereket biztosította, mert az előjáróság hitte és meggyőződése a képviselőtestület szerencsés alakulásánál fogva az, hogy működésük nyomán befog következni fokozatosan a város fejlődése, a lakosság kulturális és anyagi jóléte, és miként ez épület arányainál és szépségénél fogva kitűnik a hason rendeltetéssel bíró épületek közül, úgy magasan szárnyalja tul szeretett városunk a többi lakosságának boldogsága, megelégedettsége által. Ugy legyen!

A tetszéssel és eljenzéssel fogadott beszéd után az ülés megnyitása és a mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása következett, melynek tudomásul vétele után napirend előtt, dr. Szabó István képviselő az itt következő érdekes és megfontolásra méltó interpellációt intézte a városbíróhoz:

Tisztelt képviselőtestület!

Ebben az ünnepélyes pillanatban, a mikor a képviselőtestület a közönség áldozatkészségének ezen alkotásában: az új városháza dísztermében első alkalommal tartja rendkívüli közgyűlését, bizonyára nagyobb gyönyörűséget találnék abban ha községünk t. bírójának üdvözlő szavaira, hasonló meleg érzéssel válaszolhatnék. Igen sajnálom, hogy előrement események meg-

fosztanak ettől a szerencsétől s arra kényszerítenek, hogy első felszólalásommal kellemetlen érzéseket vagy legalább is kellemetlen emlékeket idézzek fel.

Tudjuk mindnyájan, hogy a legutóbbi képviselőválasztás alkalmával, az ugynevezett *parasztpárt* részéről a szenvedélyek oly vad elfajulásával találkoztunk, aminőt csak Stanley „Legsötétebb Afrikában” című könyvében olvashatunk, ahogyan ott az emberevő vad népek iselkednek az oda kerülő elvilizált emberekkel szemben. Nemesak hogy az ellenpárthoz tartozó békés polgárokat, férfiakat és asszonyokat ütötték verték s dobálták meg kövekkel, de inzultáltak indifferens szigetvári lakosokat is például: *Farkas János, Nicsovits Vazul, Duchon Ödön, Nagy Károly, Farkas Gyula tanító és Mandeville Frigyes* urakat, — sőt mondhatjuk, hogy a város nyugoti részét egészen ostrom állapotba helyezték.

Dacára ennek s dacára annak, hogy Szigetvár választó polgárainak nagy többsége *Duchon* pártján volt, *hogy a magán érdekből ide hurcolt Hercegh turkevei civis urnak megválasztását se az országra, se a kerületre se a városra nézve nem tartotta hasznosnak, szükségesnek és kívánatosnak* dacára hogy a város a durva viselkedésű parasztpárt iránt semmiféle előzekekenységgel nem tartozott, — mégis lenagyobb megbotránkozásomra a választási nap estéjén azt kellett látnunk és hallanunk, hogy nem csak *Hercegh* ur, ki állítólag személyesen is kivette részét a virtuskodásból, de valami *Patacsi* nevű szenténesi napszámos is, a városház erkélyéről szavalják el pártjukat mulattató mondókaikat.

Engedelmet kérek, én ebben az eljárásban a tisztelt parasztpárt részéről illetlen tolokodást a város részéről pedig oly tulhajtott előzekekenységet és udvariasságot látok, amit bátran meghunyászkodásnak lehet nevezni.

Tekintve azt t. képv. testület, hogy a városháza nem a választókerületé, hanem Szigetvár közönségé, a különféle politikai hitvallású adozó polgároké, tehát föltétlenül oly semleges terület, amelynek helyiségét senki ember fia a város engedélye nélkül nem használhatja, mert ha ez nem így volna, akkor ma *Hercegh*, holnap *Patacsi*, holnap után *Biró Jóska*, azután a *Pelczéder*, a *Klárk*, a *szocialisták*, *feministák*, *anarchisták* és tudja fene még *kicsodák* foglalhatnák el ezt az erkélyt. — Azt pedig nem tételezem fel Szigetvár közönségéről, hogy mikor ezt az erkélyt építtette, magasabb eszmék és célok ne lebegtek volna szeme előtt.

Tekintve azt, hogy *Hercegh* ur és pártja, viselkedésükkel a vendégjogot különben is csufol megsértették s így arra az előzekekenységre, hogy mondókaikat erről az erkélyről szavalják el, érdemet de jogcímet se szereztek, sőt ellenkezőleg nagyon is rászolgáltak arra, hogy innen kiutasítsassék, mint ahogy bizonyosan kiutasítottak volna bennünket is a dobszaiak, merenyekiek, ha mint győzők, az ő községházaikon akartunk volna a választókhöz beszédet tartani.

Ez okból bátorkodom a t. bíró urhoz a következő interpellációt intézni: Volt-e tudomása arról, hogy a megválasztott parasztpárti képviselő e városháza erkélyéről szándékozott mondókaikat választóinak leadni? Adott e neki erre engedélyt vagy se? Ha igen, ez esetben az elmúlt fölött magam részéről napi rendre térek és nem kívánom, hogy a bíró ur eljárását a képviselőtestület kritika tárgyává tegye, csupán a jövőre vonatkozólag vagyok bátor indítványozni, mondja ki a képviselőtestület hogy a városháza oly semleges terület, melynek erkélye politikusoknak rendelkezésére, *rendszerint* egyáltalán ne, rendkívüli esetekben pedig csakis a képviselőtestület, sürgős esetben a képv. testület utólagos jóváhagyása reményében a város

legnagyobb rosszakarat sem talál — azért mert nagy benne a jóakarát. Hát hogyne javítana ott, ahol talál hibát és tényleg van is hiba. Ezért kell a szereplő élelslátásának szinte tulhaladni az irónak meg a rendezőnek az élelslátását.

Megrajzolhat az író egy alakot a képzoleteből is. Rajzolhat olyat, minő a valóságban nincs meg és nem is lehet meg. Színpadra is vihetik. S hiába igyekeznek, a siker érdekében mindeu törekvés meddő marad.

Természetes is. Az így megrajzolt alak holt, a holtak pedig már nem érdekelnek bennünket annyira mint az élők. Az élet az az egy, amely eltudja büvölni a lelket. Felemel, lesujt, vigasztal, kétségbeejt, esőkot ad, megver — de élet, a legridegebb élet és mindig csak élet.

Nem mese kell az embereknek. Gyermeknek való az. Testet öltött, lelket öltött élet, ez kell a léleknek, ez kell az embereknek.

A nézőközönség rettenetes ítélőszék. Agyonfojtja a kedvencét kedveskedésével és megöli — bár nem nyul hozzá — a neki ellenszenveset hidességgével.

A publikumnak mindegy, hogy a kedvence mit játszik, csak játsszon. Azt a nagy szeretetben nem is veszi észre rosszul játszik-e. A néző közönség kedvence nem játszhatik rosszul, még ha akar sem, Még ha rosszul is játszott, még akkor sem játszott rosszul, mert nem engedte, jobban mondva jóvá tette az a becéző szemüveg, amely a publikum szemén van.

Az az ember, akire a publikum egyszer kimondta, hogy nem tud játszani, az akár milyen jól akar játszani vagy tényleg játszik is — az nem tud jól játszani. Nem ismerik el, nem akarják észrevenni az előtük bemutatott szerep jó oldalait. Vagy ha elismerik, nem szólnak másnak. Vagy ha szólnak, a gáncsnak, a kicsinylésnek akkora özönével árasztják el a szerencsétlen embert, hogy jobb lett volna a játék jóseit észre sem venni.

Ilyen a publikum. A publikum a játszónak mindig a legnagyobb ellensége, ellensége még akkor is ha dögelteti. A dédelgető publikum nem lát rosszat, csak iót, a gunyolódó publikum nem lát jót csak rosszat. Mindakettő hiba. S ha arra kellene megfelelnem melyik a nagyobb hiba bátran

megvárném mondani, hogy egyformán nagy hiba mind a kettő. Az egyik is, a másik is tönkreteszi mindig a maga alakját.

Annak a publikumnak, amely mindig csak dédelgetni tud, csak kikiáltott nagyságai vannak. Annak a publikumnak pedig amely csak gáncsolni tud, szintén csak kikiáltott halottja van. Mindakettő egyforma. igazságtalanság.

Van-e ez ellen orvosság? Van. Minden bajnak megvan a maga orvossága, legfeljebb csak nem ismerjük.

Az első orvosság a jó rendező. A rendezőre, hogy az a jelzője legyen jó, nagyon sok feladat hárul. A jelen esetben a darab megválasztása, a szereplők kiválasztása, a szerepeknek alkalmas kezekbe való kiosztása, és még sok egyéb. Ha ennek a három nehézségnek a megoldása jól sikerült, akkor sikerül a többi apróbb nehézség leküzdése is, amely a darab betanulásánál fordul elő.

Rátermet ember *Gedeon Sándor*. Jó darabot kutatott ki a sok közül. jó szereplőket választott ki, leküzdötte a nehézségeket ott, ahol lehetett. Ott ahol nem lehetett nem az ő hibájából nem sikerült. Elismerés illeti csak a fáradságáért.

birója engedélyével legyen bocsátható.

Amennyiben pedig a bíró ur engedelmével nélkül történt meg az eset, — atasítsa az előjáróságot, hogy hasonló vállalkozással szemben a jövőben mindig a legerélyesebben lépjen fel, s ha kell, a tolatkodókat karhatalommal távolítsa el.

Az élénk helyesléssel fogadott interpelláció után *Walde* Lajos városbíró, kijelenti, hogy nem volt tudomása arról, hogy *Hercegh Sándor* és *Patacsi* a városház erkélyéről beszéltek, sőt ezt csak később tudta meg ha tudta volna, semmiesetre sem engedte volna meg a politikai és kortes beszédek megtartását. Egyebekben mint értesült, a választási elnök rendelkezett. Végül kijelenti, hogy a képviselőtestület határozatát mindig végre fogja hajtani.

Dr. Szabó Megvan elégedve a bíró nyilatkozatával és a választ tudomásul veszi. *Vargha* Sándor főjegyző, mint tudja a választási elnökhöz küldönczöt menesztett a *Hercegh* párt, hogy az iskolánál adja-e át a mandátumot? Mire az elnök a felbőszült tömeget nem akart levezettetni s így történt, hogy a városházán adatott át a mandátum. (Közbekialltások. A választási elnöknek nem volt joga rendelkezni a városház felett.) A képviselőtestület a *Dr. Szabó* féle interpelláció értelmében utasította a jövőre nézve az előjáróságot,

Szabó Sándor. A botrányos közbiztonsági viszonyok, különféle betörések és lopások, a rendőrség tudatlansága és egy hivatalszolga alkalmazása tárgyában interpellált.

Boronkay Kálmán szintén a rendőrség eljárását teszi kritika tárgyává s felemlíti, hogy *Sain* nevű rendőr a *Hercegh*-párt részére korteskedett.

A interpellációkra a bíró és a főjegyző adtak választ. Ezután elnöklő bíró az ülést megnyitotta.

A tárgysorozat első pontja a községi vízvezetékéről szóló szab. rendelet megalkotása és a vízvezeték kibővítése volt. E pontnál élénk eszmecsere volt s felszólaltak *Fuchs* Zsigmond, *Dr. Szily* Ádám, *Schmidt* Nádor, *Czigelédi* József s még többen. Végül még is az előjáróság javaslata lön elfogadva.

A községi földek bérbeadására vonat-

kozó árverést jóvá hagyták. — Az üresen lévő városházi boltra két ajánlat érkezett. Az egyik *Sarlay* Lászlótól, ki évi 400 korona és *Büchler* Lipót abbáziai kereskedőtől, ki f. évi okt. 1-től 6 évre, évi 650 kor. bért ígért. A bolt *Büchler*nek adatik ki s a szerződés megkötésével az előjáróság bízott meg. Miután *Walde* bíró érdekelve volt a következő pontnál, az elnöki székéből távozott s helyét *Kollárovics* István helyettes bíró foglalta el. Ekkor a bádigos és festőmunkák elszámolása történt.

A községi közmunka mérve és váltásdíja úgy lön megállapítva, hogy felét mindenki megváltani tartozik s az ígás napszám 4 kor., a gyalog napszám pedig 1 kor. lesz.

A helypénzszedő felülfizetése a városnak évi 100 koronában elfogadtatott. A mérsárosoknak pedig megengedettett, hogy vasárnap reggel 8-tól fél 10 óráig vágassanak a vágóhidon.

Ezután még elszámolások, apróbb dolgok, illetőségi és települési ügyek elintézésével ért véget az első közgyűlés a torony alatt.

H I R E K.

Egy vidéki lapból.

Beköszöntő.

A lap 1. számában.

Oszlik az éj
előttem, mögöttem —
fáklya vagyok:
világítani jöttem.
Fegyverem lesz:
a szikrázó elme —
S ha kell: kerül
korbács is kezembe.
Karom — acél,
derekam — köszikla —
nincs hatalom,
mely énvelem bírna!

Olvásóinkhoz!

A lap 16. számában

Jaj nekem! elbuktam,
apró, hitvány rögbe:

Azt mondtam az előbb jó szereplőket választott.

Két személy körül forgott a cselekmény. Nagy Ádám pesti kereskedő leánya, *Piroska*, és *Erdély* Sándor, a költő körül.

A két személy közül *Piroska* kreálójának — *Bernáth* Juliskának — volt a legfontosabb szerepe. Minden ízében kedves volt a játéka.

Erdély János megszemélyesítője *Gresner* Lajos szintén megfelelt szerepe kívánalmainak. Többször kellett volna ugyan költőnek lennie, de istenem, mikor a költők is amolyan közönséges emberek.

Máty Vince tanácsos humorát igazán kedvesen csak kissé szónokiasan kreálta *Darabos* József.

Ez a három főszereplő. A többi szereplők: *Zsuberács* Antal, *Maretics* Mariska, *Wetring* István, *Garai* Péter, *Gallasz* Jusztika, *Klinger* Bözsike, *Göndöcs* Lajos mind megállták a helyüket.

És volt még egy szereplő, akiről nem

szabad a jelen esetben megfeledkeznünk: *Putnoky* Károly, a sugó.

Ugy sugott, hogy nem lehetett hallani. Ez a fő. Mindig kellemetlen ha a sugót a közönség is egyszerre hallja a szereplővel. Mindig azt a benyomást keltheti, hogy a szereplők nem tudják a szerepüket.

Ha a közönségnek ilyen illúziói támadnak előadás alatt, a darabnak soha sincsen meg a remélt hatása, ha még úgy is igaztalan a közönség gondolkozása.

Alig hogy hazajöttem egy világvárosnak lelketölő zajából, a véletlen kezembe vetette a tollat.

A gondolatvilágom a városé volt, a lelkem ott kalandozott, a szívemben sajgott a válás. A véletlen odavitt önök közé. Önök elfeledtetek velem mindent ha csak rövid időre is.

Bár ez nem sok, de a legnagyobb elismerés amit adhatok a rendezőnek és a szereplők mindegyikének.

Péter József.

pedig uralkodni
vélttem sok időre.
Jaj nekem! oda van:
minden dicsőségem —
nincsen, ki ezután
már én tölem féljen.
Elszakít lapomtól
kicsinykedő lárma —
s vezéri mivoltom:
haj! ledegradálja!

Főszerekesztő.

Tanulság.

Nem erő a nagy hang:
akárki kiáltsa,
s gyakran válik később
gyermekes sirásra.

Egy olvasó.

— *Péter* és *Pál*. Szerdán f. hó 29-én lesz e két szentnek ünnepe. Szokas szerint másnap kezdetét veszi az aratás. A keresztény világ *Péter*-*Pál* tiszteletére ünnepet szentel.

— *Két* kiváló író *Szigetváron*. A héten két kitűnő magyar író tartózkodott városunkban. özv. *Szalay* Károlyné sz. *Kisfaludy* Atala és leánya *Szalay* Fruzina ferjével *Dr. Obetkó* Károlyval és *Somogyi* Lajos rokonukkal megtekintvén a város nevezetességeit, *Ocsodál* Gusztáv vendégszerető háznak vendégei voltak. Az illusztris írók még *Dr. Rusa* Ernő kir. közjegyzőhöz is el látogattak, ki tiszteletükre fényes ebédet adott. Három napi itt tartózkodás s magyaros vendégszeretet élvezése után jó emlékekkel távoztak a péntek esti vonattal vissza *Kaposvárra*.

— *Felülfizetések*. A kath. Legényegylet 1910 június 19-én tartott műkedvelő előadásán felülfizettek, illetőleg jegyüket megváltották: *Háj* Ede pleb. 2 kor. *Hegedős* Alajos, *Berkes* József, *Weiner* Misa, 1—1 K. *Pártinger* Ferenc 80 fil. *Kiss* József 60 fil. *Balázs* Eerene 50 fil. *Bözenbach* Lajos 40 fil. *Czigelédi* Mariska 20, *Turbéki* Mariska 20, *Czinner* József, *Péter* Ferenc 20—20 fil. Halás köszönet érte!

— *Aratómunkások sztrájkja*. Mint tudósítónk jelenti, a homokszentgyörgyi bergazdasági uradalomban a mezőkövesdi illetőségű havi munkások, f. hó 20-án sztrájkba léptek. Az esetről jelentést tettek a esendőrségnek, mely 27 munkást *Baresra* kísért s állítólag követelésük jogtalan volt s még a baresi főszolgabírósnál meg is büntették őket.

— *Mikor* soroznak? A honvédelmi miniszter leiratot intézett a törvényhatóságunkhoz, melyben felhívja, hogy az illetékes es. és kir. hadkiegészítési kerületi parancsnokságokkal egyetértőleg újabb utazási és működési terveket állapítasson meg akként, hogy ezen tervek alapján az 1910. évi fősorozás a f. évi július hó 15-től augusztus 31-ig terjedő időtartam alatt végrehajtható legyen. Megjegyzi a miniszter, hogy azon sorozó járásokban, melyekben az aratás tapasztalat szerint ezen időpontra lesz kitűzendő, hogy az aratási munkák megzavarva ne legyenek. A miniszter az ujoncozás tényleges végrehajtása iránt csak akkor fog végleg intézkedni, ha a kért ujoncokat az országgyűlés megszavazta.

— **A leghosszabb nap.** A f. hó 23-iki nappal elmúlt az esztendő leghosszabbik napja. Mostanáig az éjszaka egyre jobban összezugorodott, úgy hogy az éjszakai sötétség egészben 5 órai időbe szorult. Junius végéig még alig érezhetni a nappal fogyatkozását, júliusban azonban már rohamosan indul meg a rövidülés.

— **Művészestély.** Holló Alajos festőművész pécsi főreáliskolai tanár képkiállításával kapcsolatban a Nőegylet javára pénteken este 8 órakor a polg. fiúiskola tornacsarnokában művész estély volt. Az első számot a Dalosegyesület egy énekszámra képezte. Ezután Holló Alajos érdekes felolvasása következett „Nagy mesterek női képeiről,“ vetített képekkel kísérve. A képek kissé homályosak voltak. A felolvasást megtapsolták. Majd zongora trió, hegedű és gordonka kísérettel C. Reinecke-től op. 38. következett. Elsőnek *Ocsodál* Ilonka kisaszonnyt említjük, ki mint értesülünk, legutóbb ezüst éremmel lón kitüntetve zenei vizsgáján, most pedig precíz ügyes játékaival bámulatot keltett és egy szép esokron kívül bő tapsot is aratott. Dr. Szabó István és *Niedermayer* János urak zenei játékában már több ízben volt szerencséje a közönségnek részeseülni, mint mindenkor, úgy most is felőlük csak a legnagyobb elismerés hangján szólhatunk. Az estélyt a Dalosegyesület szépen előadott énekkel fejezte be.

Lemondás. Mint értesültünk, Nagy Béla a „Szigetvár és vidéke“ főszerkesztője ezen állásról lemondott.

— **Elriasztott tyuktolvajnő.** Éppen akkor talált kimeni az udvarba f. hó 19-én éjjel 1 órakor *Zsebők* Hermina gyöngyösmelléki lakosnő, midőn egy asszony a meggyfáján alvó tyukjait elakarta lopni. A meglepett tolvaj azonban a fáról leugrott és futásnak eredt. Zsebők Karolin pedig forgópisztolylyal két lövést tett utána, de nem találta el, azonban a tettest a szép holdvilágnál *Sziáts* Katalin ottani lakosnő személyében felismerte, az esetet pedig a csendőrségnél bejelentette. Az ügy a bíróság elé kerül.

— **Kézimunkakiállítás az elemi iskolában.** Vasárnaptól szerdáig volt látható az elemi iskolai tanulók kézimunkáinak kiállítása. Sok és csinos tárgyakat láthatunk izléses elrendezésben. A kisebb tanulóknak főképp papírmunkái, és a nagyobbaknak slőjdmunkái ügyesek. Igen szép női kézimunkákat láttunk; az ipariskolai tanulók közt pedig meglepően sok ügyes rajzoló van. Manapság pro és contra sokat beszélnek — illetékesek és illetéktelenek — a kézimunkatanításról, sokan alapjában tulzottnak mondják az egész törekvést: nos, a mi elemi iskolánk kiállítása mindenkit meggyőzhetett arról, hogy szakavatott vezetés mellett a tanulót ilyen munkája igen hasznos, egyaránt fejleszti az izlést a képzelhetőséget, gondolatokat kelt, munkára serkent. Hogy pedig a kézügyességet meanyire fejleszti, arról a kiállításnak is nem egy igazán csinos darabja tanuskodik.

— **Meghívó.** A Németladi önkéntes tüdőoltó testület 1910. június 29-én a Szeibert-féle vendéglő kerthelyiségében saját pénztára javára zártkörű Junialist rendez. Belépti díj személyenként 60 fill. Családjegy 1 K 60 fill. Kezdeté d. u. 3 órakor. Felülfizetőket köszönettel fogadjuk és a „Délsomogy“-ban nyugtázzunk.

— **Éjjeli garázdalkodás.** *Kifosztott kirakatok.* Bizonyára valami berugott kompánia, vagy esetleg más alakok követték el azon éretlen tréfát, hogy szerdán re. el virradóra *Goldstein* Hermina fényképésznek a Zrínyi téren levő kirakatából 12 drb. képet elloptak. Ugyancsak másnapra virradóra *Práger* Adolf fogtechnikusnak az izr. htközségi ház falán lógó kirakatából az összes fogsorokat ellopták. — Természetesen a mi éber rendőrségünk bottal üti a tettesek nyomát.

— **A Dalosegyesület Barconon.** A Dalosegyesület alelnökétől arról értesültünk, hogy a Szigetvári Dalosegyesület mához egy hétre (július 3-án) Barconon Dal-estélyt rendez.

— **Kedélyes vendéglő.** A napokban történt, hogy járásunk egyik községébe L.-be későn érkezik egy utas. Az egyetlen vendéglőadó három szobáját már elfoglalva találja. A fogadós azt az ajánlatot teszi neki, hogy tekintettel a végső szükségben, aludjék az istálló egyik jászolában.

— De hová gondol! — tiltakozik az utas.

Mire a vendéglős ravaszul mosolyog: — Jól fog aludni urasága a széna közt. És legalább nem kell a takarításért a szobalánynak borraivalót adnia.

— **A víz mint a gyomor- és bélbetegségek óvószere.** Mindenki tudja, hogy a Karlsbadban és Marienbadban gyógyulást kereső gyomorbeteg legnagyobb kontingensét magyarok alkotják. Ennek oka pedig az, hogy a magyarkonyha igen izletes, de meglehetősen nehezen emészthető táplálékokkal látja el fogyasztóit, továbbá az, hogy a magyar ember az étkezés után boritalhoz van szokva. A bor pedig a zsíros ételek emésztését gátolja. A táplálkozásnak ezen betegségekre vezető hátrányait az ivóvíz van hivatva kiküszöörülni. Erre azonban a víznek tisztának jónak és olyanak kell lennie, hogy a táplálékot az emésztéshez kellően előkészítse. Közismert dolog, hogy e célra a Mohai *Ágnes*-forrás a legelső sorban felel meg, mert nemcsak kitűnő oldószere a tápanyagoknak, hanem alkalikus víz lévén, tiszta is, a gyomrot az emésztő nedvek elválasztására alkalmasan izgatja s kellemes ízű borital. Ház tartások nagy üvegekben a mohai *Ágnes*-vizet különösen olcsón szerezhetik be.

— **Betegek,** a kik borbajokban, reumatikus bántalmakban, szívbajban, anyagcsere, gyomor, vesebajokban szenvednek, továbbá idegbetegek, csodás és eredményes gyógyulást találnak a Tamássy féle park szanatóriumban, Dunaharaszti, Pest megye. Hogy úgy a középosztályiak, valamint a szegényebbek hozzájuthassanak ezen intézet áldásos gyógymódjához, az árak a lehető legolcsóbbak. Külön szobában egy napra fizet a beteg 10 koronát, ezért kap: lakás és kiszolgáláson kívül reggelit, ebédet, uzsonnát, vacsorát, orvosi előírás szerint. Az orvosi kezelésért, fürdőkért és egyéb gyógytényezőért nem fizetnek a betegek külön semmit, ez a napi 10 koronában bennfoglaltatik. Szegénysorsúak mindezt napi 7 koronáért kapják. Aki betegségéből gyorsan és alaposan ki akar gyógyulni, kérjen felvilágosítást: Tamássy Park Szanatorium igazgatóságától, Dunaharaszti, Pest megye.

— **Jogi szemináriumi jegyzetek kölcsönzése.** Azok a jogszigorló és alapviz-

gázó urak, kik Kolozsvárt akarják szigorlataikat és alapvizsgáikat letenni, forduljanak bizalommal a dr. Bányász Vilmos jog és államtudor vezetése alatt álló jogi szeminárium főintézetéhez (Budapest, VI. Vörösmarty utca 42. I 10) A dr. Bányász Vilmos jogi szemináriuma úgy a Kolozsvári főintézetben mint a budapesti főintézetben kizárólag a kolozsvári egyetem vizsgáira és szigorlataira készít elő. A jogi szemináriumi jegyzeteit tárgyanként 20.-koronájával kölcsön adja. E jegyzetektől egyéb foglalkozás abbahagyása nélkül a jelölt 4—6 hét alatt kényelmesen elkészülhet a kolozsvári egyetem bármelyik szigorlatára. Bővebb felvilágosítást nyújt dr. Bányász Vilmos jogi szemináriuma, Budapest, VI. Vörösmarty utca 42. I/10.

Szerkesztői üzenetek.

Dr. Á. V. Budapest. Igen itthon van. A küldöttet köszönjük.

D. A. Semmering. 1.) Mind a két számot egyszerre küldjük. 2.) Abból nem lesz semmi. 3.) Jó mulatást! Üdv.

Nemő. Nem baj, lesz az még másként is. Mi mindig megfelelően magunkért. — Majd meglátja.

Többeknek. Jövő számunkban válaszolunk.

Gabona-piacz.

Fuchs A. Fia gabonakeresk. jelentése szerint
Árak 50 kilogramonként értendőnek.

Szigetvár, 1910. június 24-én.

Buza	—	K 8,50	9.—
Rozs	—	6.—	6.20
Árpa	—	5,50	6.—
Zab	—	5,80	6.—
Tengeri szemes	„	5,20	6.50
Bukkony	„	—	—
Bab	„	—	—

NYILT-TÉR.

Ezen rovat alatt közlöttekét nem vállal felelősséget a szerkesztő

BORSZÉKI

az ásványvizek királya, angolkór és vérézegénység ellen páratlan gyógyszer. — Mint üdítő és hűsítő ital a legelső minden vizek között.

Járványok idején és minden időben semmi sem biztosítja jobban az egészséget, mint a jó és emésztőképes gyomor, meg a tiszta ivóvíz. Kiváló eszköz erre

a mohai
„ÁGNES“
FORRÁS

természetes szénsavdús ásványvíz, mint feltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyvíz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt g. gysóknál fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb gyomor, légző és húgyszervi betegségeknek.

Kedvelt borvíz

Főraktár:

OSCSODÁL GUSZTÁV
kereskedésében SZIGETVÁR,

Egy 12 lóerejű H. P. teljesen jó karban lévő
Benzin-motor
 jutányos árért eladó.
 Bővebbet a kiadóhivatalban.

Gyermekjáték
 a Licht szappannal való mosás
 mert egyszer tisztít és fehérít is,
 s megtakarít minden fáradságot
 és megerőltetést!

ÜGYNÖKÖK
 legmagasabb jutalék mellett magyarországi elsőrendű ablaküveletta és zsalusígyár részére felvételnek. Olyanok, kik már ezen szakmában dolgoztak, előnyben részesülnek. Ajánlatok:
Friedman Károly
 butor- és redőnygyára, Pécs.

Gőzgépek 300 H. P-ig hozzáálló kazánnal.
 Gőzmotorok 20 " " "
 Benzinmotorok 59 „ hordozható és beépített.
 Lokomobilok különböző erőszolgáltatásra.
 Esztergapedok, gyalupadok ütő Fräss Schäp-pinggépek. Szallag fűrészek, fagyalu, Fräss és furógépek, Parkettagyalogépek.
 Reservoirokat, szivattyukat csöveket stb.
 Ajánl legjobban kijavított használható állapotban legolcsóbban. — Vasárol egyes gépeket és egész gyári berendezéseket
Sigmund Fleischmann Wien.
 XVII. Antonigasse 651,

Aki
 középiskolába (gimn., reál., felsőkeresk., polgári) járó fiát **hitközségi felügyelet**, állami ellenőrzés és tanfériak vezetése alatt álló
INTERNATUS
 szigorú nevelésre akarja bizni — kérjen prospektust a debreceni izr. hitközség titkáratól. In'erurban és megyei telefon 813.

Drezdai Motorgyár Rész.-Trs.
 Németország egyik legrégebb és legnagyobb motorgyára

Szállít szakkörökben elismert legjobb gyártmányú Benzin-, Nyersolaj-, Gáz-, Petroleum motorokat és lokomobilokat valamint Szívógázmotorokat.
Meglepő ujdonság!
 EGYETEMES GENERATORUNKAL a tényleges lóerő Óránként csak kb. 1 fillérbe kerül. Vezérképviselet:
GELLÉRT IGNÁCZ ÉS TÁRSA
 Budapest Teréz-körut 41. Telefon 12--91.
 Legmesszebbmenő jótállás! Kedvező fiz. feltételek.

Hirdessünk
 a „DÉLSOMOGY“-ban,
 ha célt akarunk elérni hirdetéseinkkel.
 Hirdetéseket jutányos árért vesz fel: a **Kiadóhivatal** és **Kozáry Ede** könyvkereskedő.

A legfinomabb kolozsvári **gyógy-és pipere szappanok**, valamint **fog crém és fog porok** és a valódi **Johanna Mária Fariņa Kölni viz** kapható:
Kozáry Ede
 könyvkereskedésében **Szigetvár.**

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD
 Budapest, Váci körút 63,
 által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:
 Locomobilok és cseplőgépek, benzinmotoros cseplőkészletek, magánjáró gőzgépek, szalakkaszók, lóherőcseplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszatógépek, marokrakó- és kevékítő-aratógépek, szénagyűjtők, széna- és szalmasajtók, boronák, sorvetógépek, Planet Jr. kapálók, kukorica-morzsolók, szecska-vágók, répavágók, daralók, őrlőmalmok, egyetemes aczótelek, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb mezőgazdasági gépek.